

Tímár Gábor

Állami Erdészeti Szolgálat Egri Igazgatóság

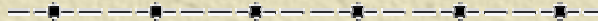
Kenderes Kata

Eötvös Loránd Tudományegyetem

A kritériumok szerepe a természetesség alakulásában

avagy

Mi rejtőzik az átlagok mögött?

Célok, kérdések

- ✦ a kritériumok fölépítése terepi jellemzőkből,
- ✦ az egyes kritériumok értékeinek eloszlása,
- ✦ a felmérés megbízhatósága,
- ✦ az össz-természetesség eloszlása,
- ✦ a gazdálkodás hatása a természetességre -
esettanulmányok,
- ✦ következtetések

Az erdőtermészetesség indikátorai, a kritériumok felépítése

FÖSZ FAÁSZ HOLTFA

CSÖSZ

GYÖSZ

ÚJÖSZ

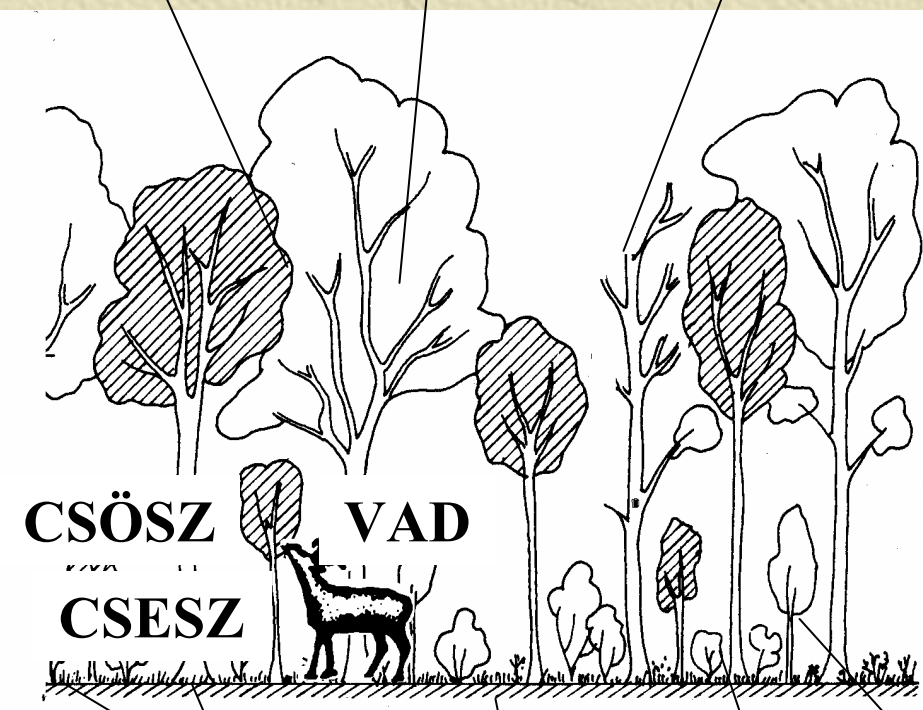
Faállomány-összetétel:
Faállomány-szerkezet:

- termőhelyhonos állományalkotó fajok
- korosztályos és szintezett szerje- és gyepszint, újulat
- a záródás változatos (tisztások)
- elegyfak
- természetes biológiai működés
- idegenhonos, főképp agresszív fajok mennyiségben, köztük természetes nemes túlsúlygyomok, természetes ragyarázóanyagok

$$\begin{aligned}
 & (5 \times A1 + 3 \times A2 + 2 \times A3 + 2 \times A4 + 3 \times A5 + 2 \times A6 + 2 \times A7 + 2 \times A8 + 2 \times A9 + 2 \times A10 + 2 \times A11 + 2 \times A12 + 2 \times A13 + 2 \times A14 + 2 \times A15 + 2 \times A16 + 2 \times A17) \times C2 + 2 \times C3 \\
 & \text{GYÖSZ} = C2 + 2 \times C3 \quad (2 \text{ indikátor}) \\
 & \text{ÚJÖSZ} = D3 \quad (2 \text{ indikátor})
 \end{aligned}$$

Az erdőtermészetesség indikátorai, a kritériumok felépítése

FÖSZ FAÁSZ HOLTFA

GYÖSZ GYESZ TERMH ÚJÖSZ ÚJSZE

Cserje- és gyepszint, újulat

Össztermészetesség indikátor =
= nincs eltérésem normált értéke
az erdő szinjében

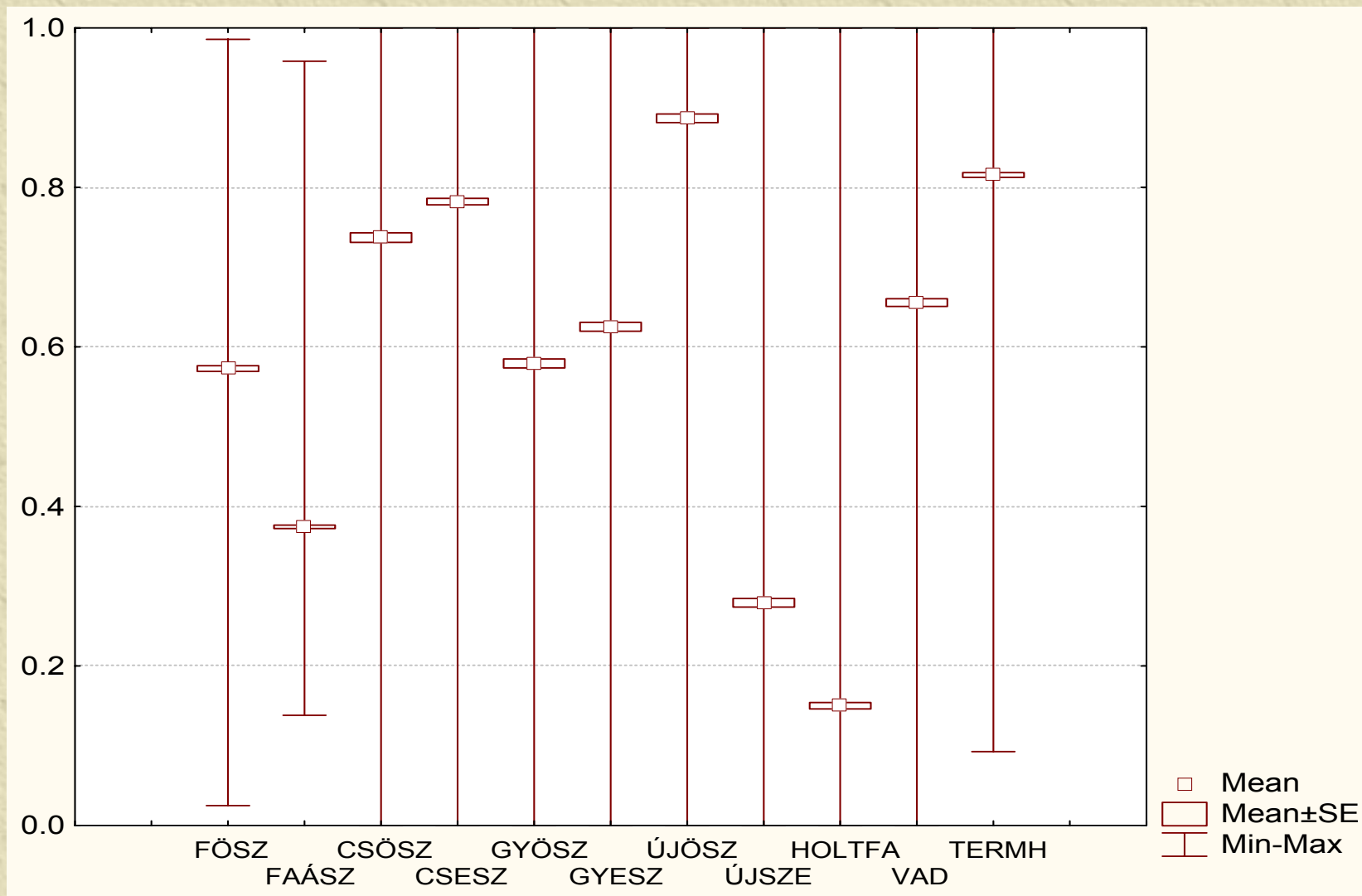
• a záródás változatos
• az elsődleges erózió mérsékelt

• a mintázat kiélezett
• másodlagos erózió nincs
• talajtomorítás, -sebzés, talajréteg-
keveredés nincs (5 indikátor)

$GYESZ = 2 \times C1a + 2 \times C1b + 2 \times C4 + C5$
• sok és változatos mikroélőhely (4 indikátor)

$TERMH = 2 \times F1 + 7 \times F2 + F4 + F5$
 $ÚJSZE = D1a + 4 \times D1b + D2$ (3 indikátor)
 $+ 5 \times F6 + F7 + 1,5 \times F8$ (8 indikátor)

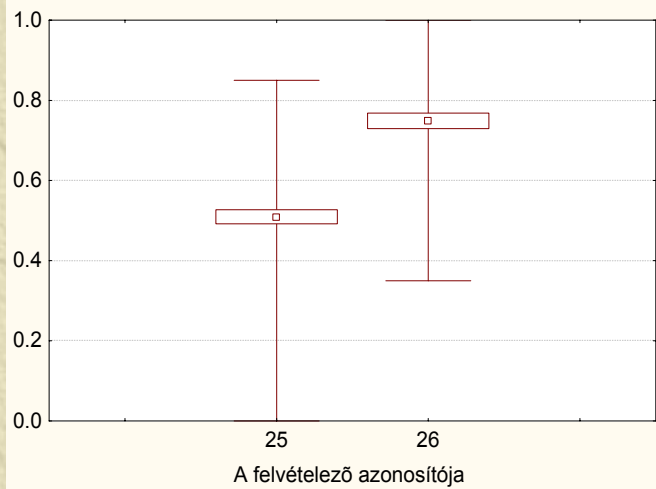
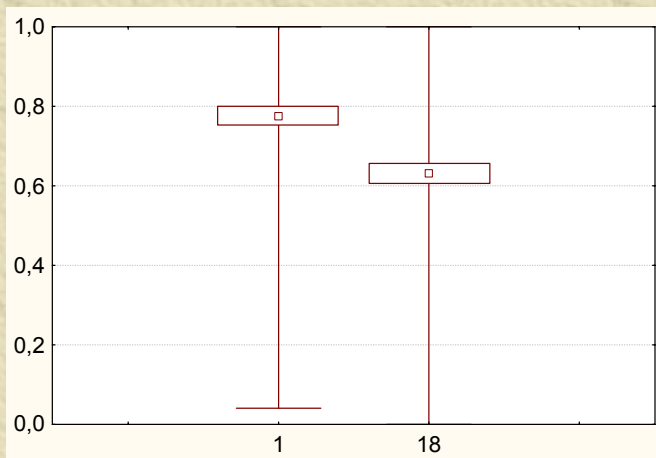
Az egyes kritériumok adatainak eloszlása

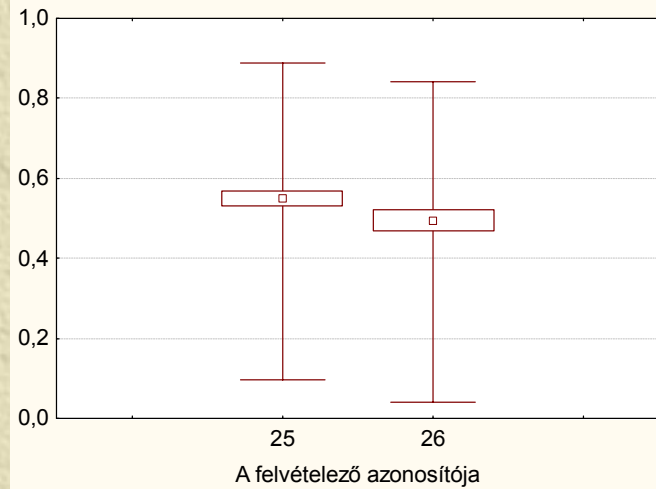
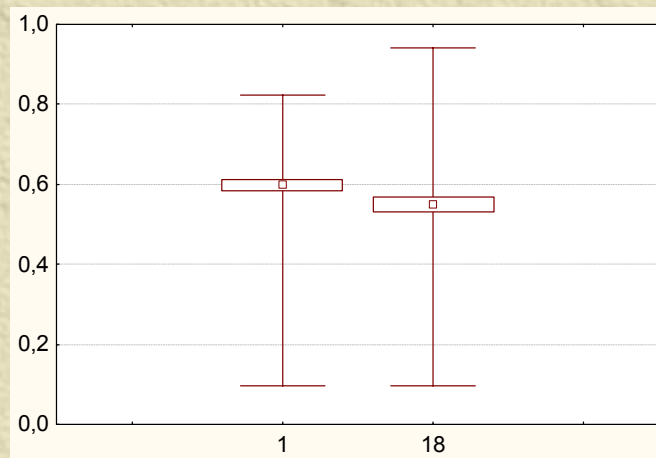
Kritériumaink megbízhatósága

Azonos tájban dolgozó felvételezők becslései

vadhatás természetessége

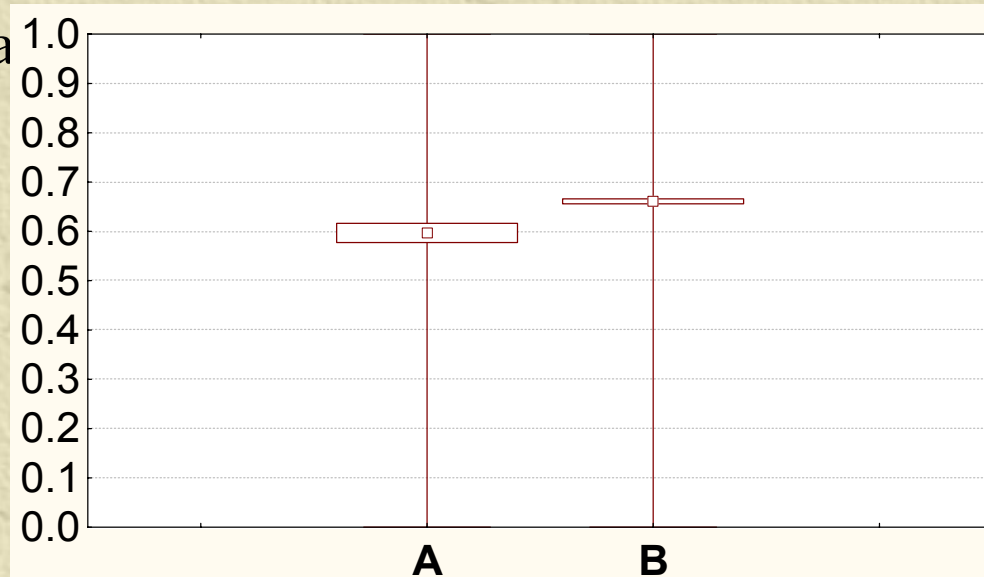

faállomány-összetétel természetessége

A vadhatás értékelhetősége

- ✦ Kistájak csak nagyon körültekintően összevethetők.
- ✦ Nagy tájak összevetésére, egész országra vonatkozó elemzésekre ez a kritérium is jól használható.
- ✦ A vadhatás értékelésének újja

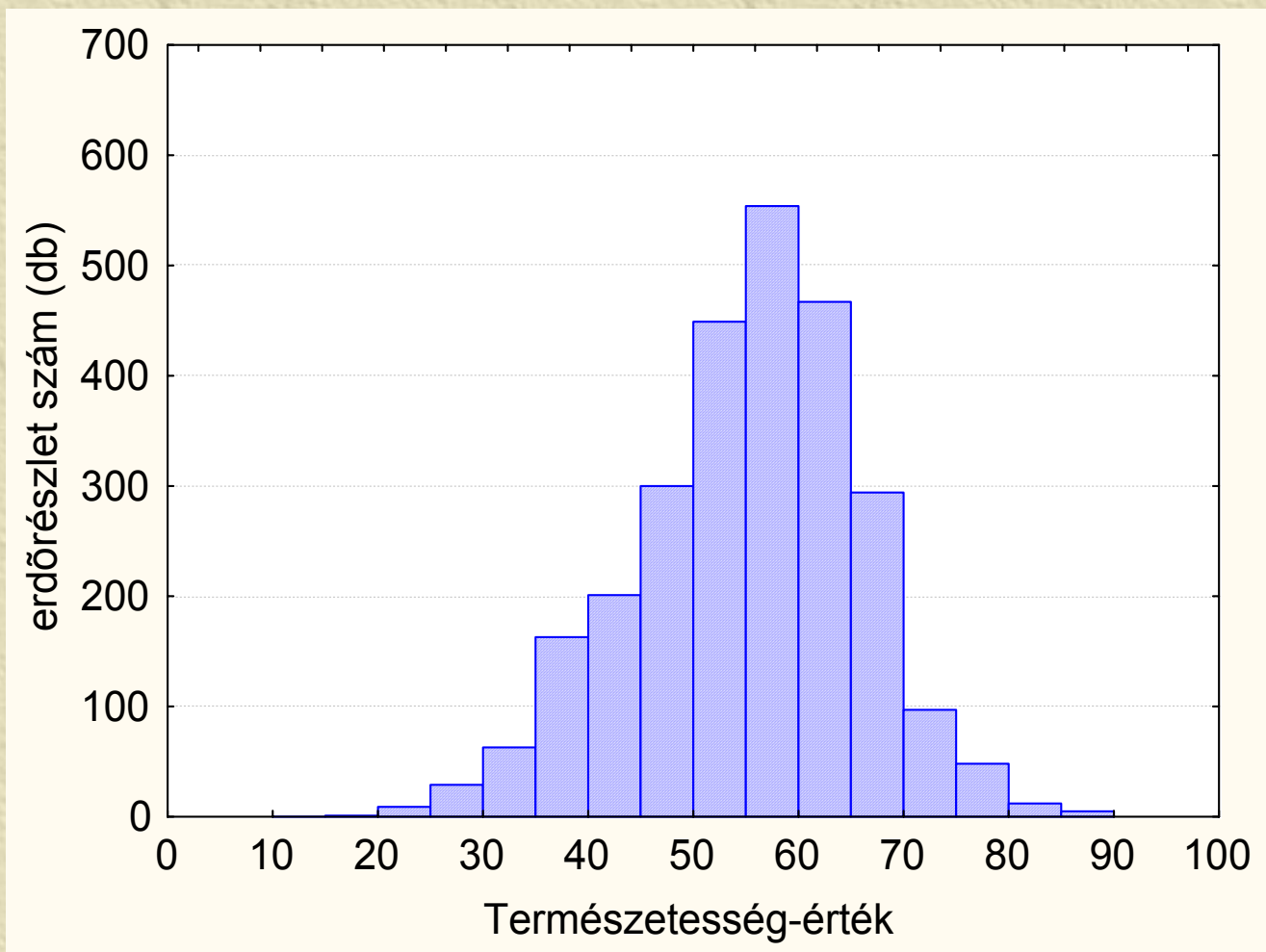
A: vad által preferált élőhelyek (SZIE, SZUE, TLE, BAZT, KBE)

B: vad által kevésbé preferált élőhelyek

A természetességi értékek eloszlása I.

Az összes vizsgált erdőrészlet össz-természetessége

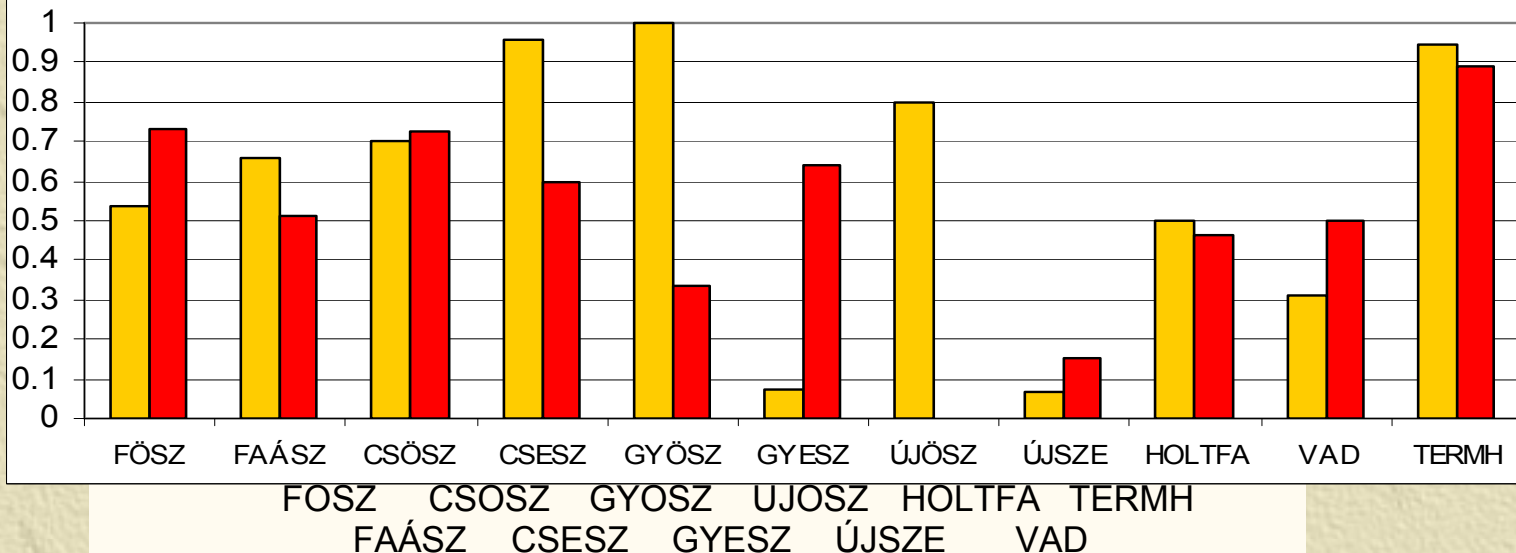

A természetességi értékek eloszlása II.

Az 59-60 pont természetességű erdők kritériumainak eloszlásai

**60 természetességű erdőrészelek
kritérium értékei**

Mi van az átlagok mögött? – 1. esettanulmány

Hegy- és dombvidéki erdőtársuláscsoportok természetes fafajú állományai

Gazdálkodási szempontból jelentős (csak 1-4 FTO)	Gazdálkodási szempontból kevésbé jelentős
Bükkösök (HDB)	Szikladomborzatú erdők (SZIE, SZUE, TLE)
Gyertyános-tölgyesek (GY-KTT, GY- KST)	Mész- és melegkedvelő erdők (BAZT, KBE)
Cseres-tölgyesek (CS-KTT, CS-KST)	
Mészkerülő erdők (ACT, ACB, ACGY-T)	

Gazdálkodási szempontból jelentős és kevésbé jelentős erdőrészletek összehasonlítása

Faállomány összetétel természetessége

Cserjeszint összetétel természetessége

Gyepszint összetétel természetessége

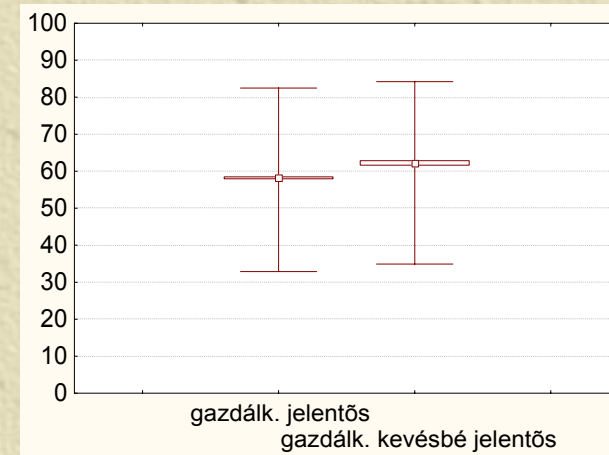
Faállomány szerkezet természetessége

Termőhely természetessége

Állomány természetessége

Összefoglalás

- ✦ **A gazdálkodással intenzíven érintett hegy- és dombvidéki erdőtársuláscsoportokban – annak ellenére, hogy a fafajösszetétel természetes – a kritériumok túlnyomó része kevésbé természetesnek mutatkozik.**

Mi van az átlagok mögött? –

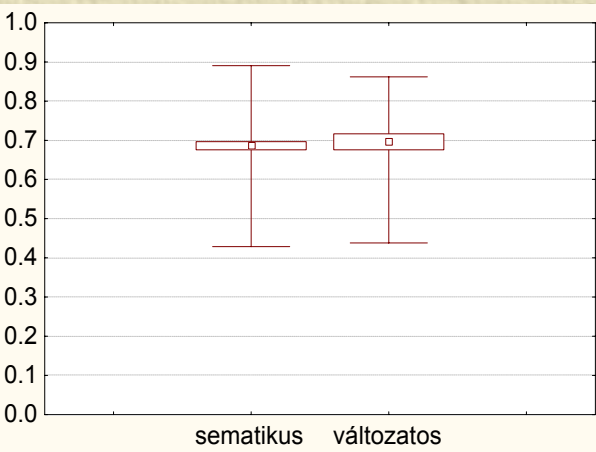
2. esettanulmány

Vágásos gyertyános-kocsánytalan tölgyesek

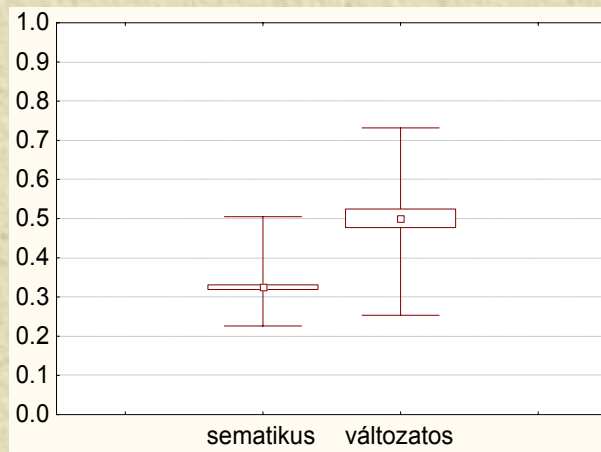
Sematikus gazdálkodással kezelt (homogén faállomány-szerkezetű)	Változatos faállomány-szerkezetű
Csak őshonos fafajok	Csak őshonos fafajok
Főfafajok min. 90% elegyarány	Nem szempont
Záródás min. 90%	Nem szempont
Erősen záródáshiányos és eltérő záródású foltok nincsenek	Erősen záródáshiányos folt van, a záródás mozaikos
Korosztályok száma max. 2	Korosztályok száma min.2
Álló holtfa mennyisége max. 5%	Álló holtfa mennyisége min. 1%

Sematikus gazdálkodással kezelt és változatos faállományszerkezetű erdőrészek összehasonlítása

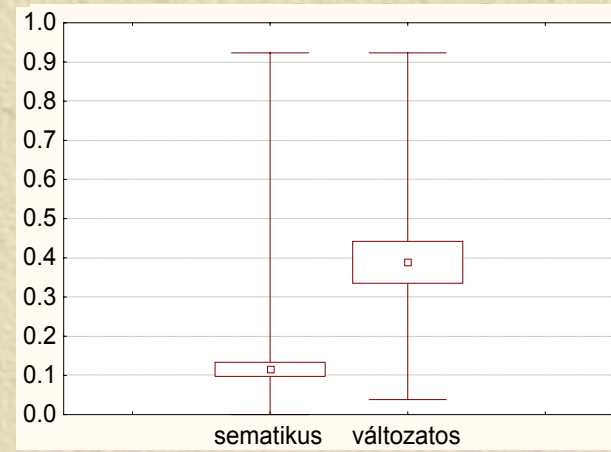
Faállomány összetétel természetessége

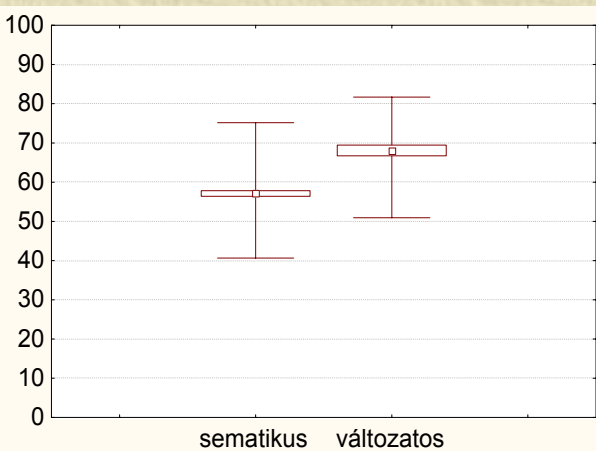
Faállomány szerkezet természetessége

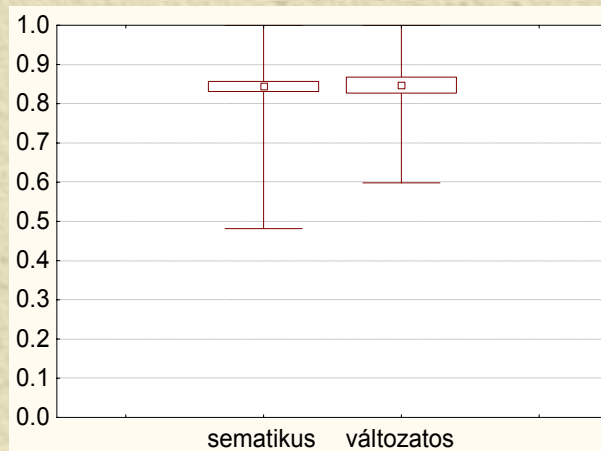
Holtfa természetessége

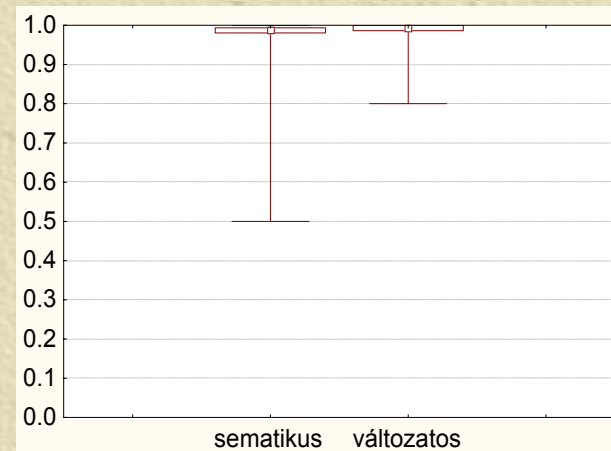
Állomány természetessége

Termőhely természetessége

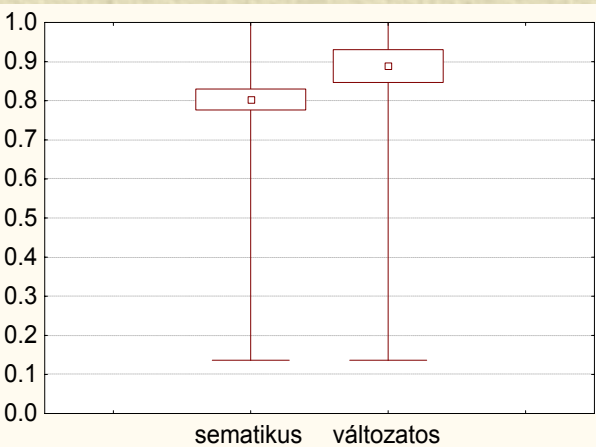

Újulat összetétel természetessége

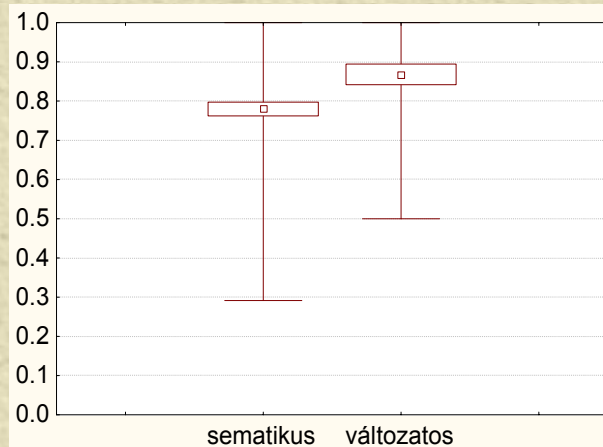

Sematikus gazdálkodással kezelt és változatos faállományszerkezetű erdőrészek összehasonlítása

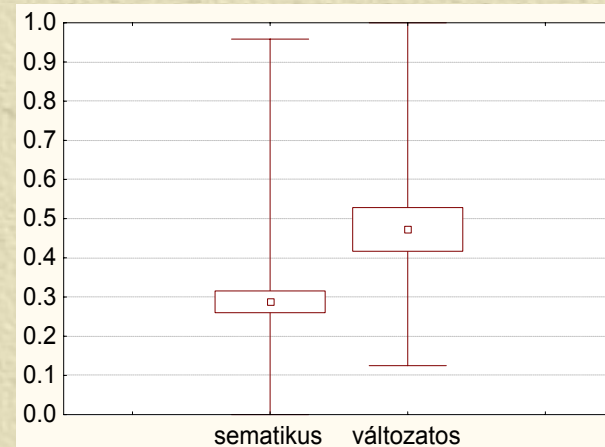
Cserjeszint összetétel természetessége

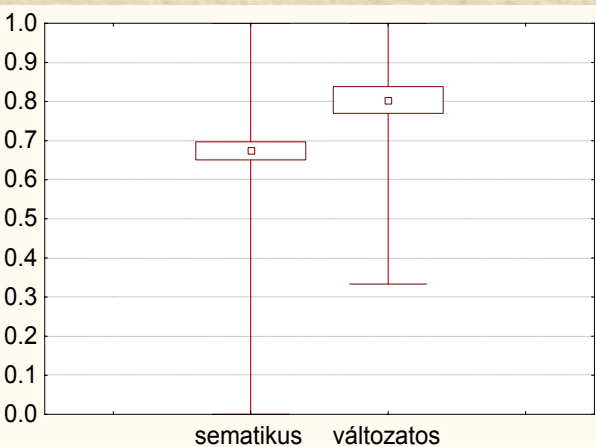
Cserjeszint szerkezet természetessége

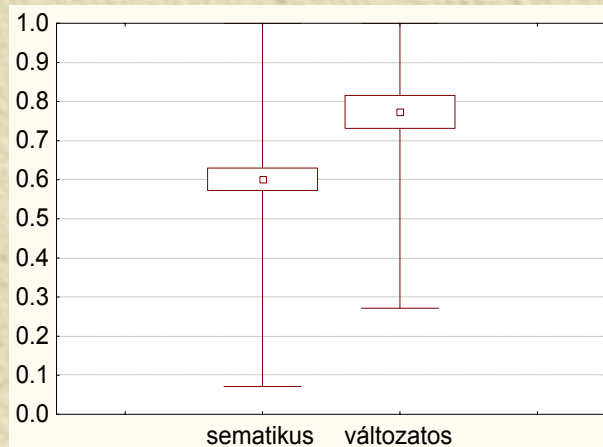
Újulat szerkezet természetessége

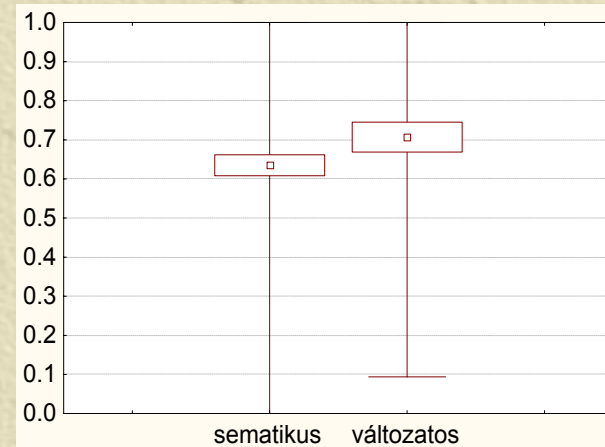
Gyepszint összetétel természetessége

Gyepszint szerkezet természetessége

Vadhatás természetessége

Összefoglalás

✦ A sematikus gazdálkodással kezelt, homogén faállomány-szerkezetű vágásos erdőket csak faállomány kritériumaikkal határoztuk meg.

✦ Azonban egyéb kritériumaik is kevésbé természetesek, mint a változatosabb horizontális és vertikális faállomány szerkezettel rendelkező erdőké.

✦ A termőhelyhonos fafajösszetétel keveset mond az erdőrészek természetességéről.

A photograph of a forest during autumn. The ground is covered with fallen brown leaves. In the center foreground, there is a large, weathered tree stump. The background is filled with tall, thin trees, some with sparse green leaves and others with bare branches. A semi-transparent white banner with a thin black border is positioned across the middle of the image, containing the text "Köszönjük a figyelmet!" in a bold, brown, serif font.

Köszönjük a figyelmet!